

Motion till riksdagen 2012/13:U22

av Mikael Jansson och Björn Söder (SD)
med anledning av skr. 2012/13:112

Nordiskt utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiskt samarbete inklusive krisberedskap

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att sträva efter att samordna de olika nordiska samarbetsavtalen i en struktur.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för att ta emot hjälp från de nordiska länderna i händelse av krig eller höjd beredskap eller att ge dem hjälp.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om luftpatrullering av Islands luftrum.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inom ramen för det nordiska samarbetet verka för ökade insatser för att uppnå ett samordnat luftförsvar och en samordnad luftövervakning.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inom ramen för det nordiska samarbetet verka för ökade insatser för att uppnå en samordnad havsövervakning och ett samordnat satellitsystem.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inom ramen för det nordiska samarbetet verka för en konkretisering av den nordiska solidaritetsförklaringen i hela skalan från krishantering till fullskaligt krig på nordiskt territorium.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Sverigedemokraterna betraktar Sverige som, i fallande ordning, en del av en nordisk, europeisk, västerländsk och global gemenskap. I linje med detta vill vi särskilt arbeta för att stärka den nordiska identiteten och bredda och fördjupa det nordiska samarbetet.

Vi vill, i likhet med vad som fördes fram i Stoltenbergrapporten 2009, öka det nordiska samarbetet inom en rad frågor på försvars- och säkerhetsområdet. Vi ser uppenbara förtjänster i att de nordiska länderna tar ett gemensamt ansvar för regionens säkerhet, i likhet med vad som länge planerades under det kalla krigets era. Det nordiska försvarssamarbetet bör därför drivas så långt som möjligt.

Av dessa skäl välkomnar vi att de nordiska länderna lanserade Nordefcosamarbetet 2009. Vi anser dock att det inte har gjorts tillräckligt mycket konkret för att uppnå ett fördjupat försvarssamarbete i linje med de förslag som finns i Stoltenbergrapporten, och vi vill se ökade insatser i det nordiska försvarssamarbetet för att uppnå sådana resultat.

Danmark och Norge kommer under överskådlig tid att vara Natoanslutna och Finland och Sverige kommer under överskådlig tid att vara alliansfria, och det är viktigt att ett realistiskt uppbyggt nordiskt samarbete på detta område tar hänsyn till dessa förutsättningar.

Ett övergripande strukturellt problem för nordiskt samarbete på detta område är att det är splittrat mellan olika avtal och strukturer. Detta är enligt vår mening suboptimalt. För att kunna uppnå ett effektivt och fördjupat nordiskt samarbete, vilket vi i likhet med regeringen anser, så menar vi att de olika avtal som redovisas i skrivelsen så långt det är möjligt bör samordnas i en gemensam struktur, exempelvis i det Nordiska rådets eller Nordiska ministerrådets regi. Det nordiska försvarssamarbetet bör formaliseras för att kunna fortsätta att fördjupas. Sverige bör verka för detta och detta bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

Förutsättningar för att ta emot hjälp från nordiska grannländer vid höjd beredskap eller krig eller att ge dem hjälp

I SOU 2012:29 har utretts vilka förutsättningar som existerar för att ta emot internationell hjälp i fredstid, vilket vi ser som positivt. Det måste dock ses som en brist att man inte på ett tillräckligt tydligt sätt har utrett vilka förutsättningar som finns för att ta emot hjälp från våra grannländer i händelse av höjd beredskap eller krig eller att ge dem hjälp. Den förstärkta nordiska solidaritetsförklaringen kan knappast realiseras utan att sådana möjligheter att ta emot hjälp existerar. Det är därför ett självklart krav att regeringen låter utreda vilka förutsättningar som finns för att ta emot hjälp. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

Skyddet av Islands luftrum

Det redan accepterade uppdraget att tillsammans med Finland och Norge hantera luftövervakningen av Island är ett viktigt steg framåt och det är vår mening att detta ska genomföras i en solidarisk anda. Det torde inte ligga enbart i Sveriges utan i alla de nordiska ländernas intresse att bidra till försvaret av Islands suveränitet och att upprätthålla stabiliteten i området. I sammanhanget vill vi i Sverigedemokraterna poängtera att det inte enbart är luftövervakningsuppgifter (*air surveillance*) som det svenska flygvapnet bör erbjuda Island utan också luftpatrullering (*air policing*).

Nordiskt samarbete kring luftförsvaret

Vad avser luftförsvaret så vill Sverigedemokraterna att Sverige långsiktigt ska verka för ett tätare samarbete när det gäller den nordiska luftövervakningen, inkluderat luftförsvaret över Island. I ett längre perspektiv bör nordisk personal skickas till Keflavik på permanent basis. De nordiska flygvapnen knyts därmed närmare varandra och utvecklar samarbetet i skarpt läge. I princip borde de nordiska flygvapnen klara luftförsvaret över hela det nordiska luftrummet inklusive Island utan att vara avhängiga Nato.

Havsövervakning och satellitsystem

Sverigedemokraterna menar vidare att Sverige ska verka för att de nordiska länderna utvecklar ett system för övervakning av havsområden. Sverige och Finland har redan ett militär utbyte vad gäller övervakningen av Östersjön. Detta bör kunna vidareutvecklas till att innefatta även övriga nordiska länder.

Det är också av stor vikt att de nordiska länderna utvecklar isbrytarkapacitet vid Arktis för att inte tappa konkurrensfördelar gentemot USA, Kanada och Ryssland vilka alla har isbrytarkapacitet idag. Isbrytarkapacitet i arktiska förhållanden är mycket kostsamt och bör därför utvecklas gemensamt.

För att möjliggöra övervakning och insatser i de enorma havsområdena måste också ett gemensamt satellitsystem för övervakning och kommunikation utvecklas. I dag köper de nordiska länderna nödvändiga tjänster från annan part, men givet att man utvecklar systemen gemensamt kan man på sikt spara pengar genom att slippa köpa satellittjänsterna. Det är dock osannolikt att det är ekonomiskt försvarbart att utveckla satellitsystem för ett enskilt nordiskt land.

Solidaritetsförklaring

Sverigedemokraterna välkomnar att de nordiska utrikesministrarna under sitt möte i Helsingfors i april 2011 enades om en solidaritetsförklaring mellan de nordiska länderna på det utrikes- och säkerhetspolitiska området. Genom

Fel! Okänt namn på

solidaritetsförklaringen säger de fem länderna att i det fall ett nordiskt land skulle drabbas av en kris eller ett angrepp, så kommer övriga länder att bistå med relevanta medel. Denna solidaritetsförklaring är dock fortfarande väldigt allmänt hållen och säger inte mycket om hur länderna konkret avser att reagera och hjälpa varandra i händelse av att ett enskilt land hamnar i trångmål, exempelvis vid ett yttre angrepp eller otillbörlig press. När det nu har gått ett par år sedan denna allmänna solidaritetsförklaring, anser Sverigedemokraterna att Sveriges regering ska verka för att de nordiska utrikesministrarna utarbetar konkreta strategier för hur de nordiska länderna avser att reagera och hjälpa varandra i enlighet med den tidigare antagna solidaritetsförklaringen.

Det kan antas att det inte föreligger några större problem när de nordiska försvarsmakterna samarbetar om krishantering. Men när pooling & sharing förekommer, måste tillgången på resurser ändå regleras. Detsamma gäller nordiskt försvarsmaterielsamarbete. I händelse av krig på nordiskt territorium finns det i dag inget nordiskt försvarssamarbete alls, annat än det som spontant kan skapas i det läget. Norska och danska försvaret leds av Nato. Svenska och finska försvaret leds nationellt. Endast efter en konkretisering av krigssamarbetet och ett formaliserat givande och tagande mellan länderna av militära förmågor kan en gemensam försvarsplanering skapas. Denna gemensamma försvarsplanering måste vara godkänd av Nato, vilket bara binder Sverige och Finland inom området nordiskt försvarssamarbete.

Stockholm den 17 april 2013

Mikael Jansson (SD)

Björn Söder (SD)